

Made in Czechoslovakia

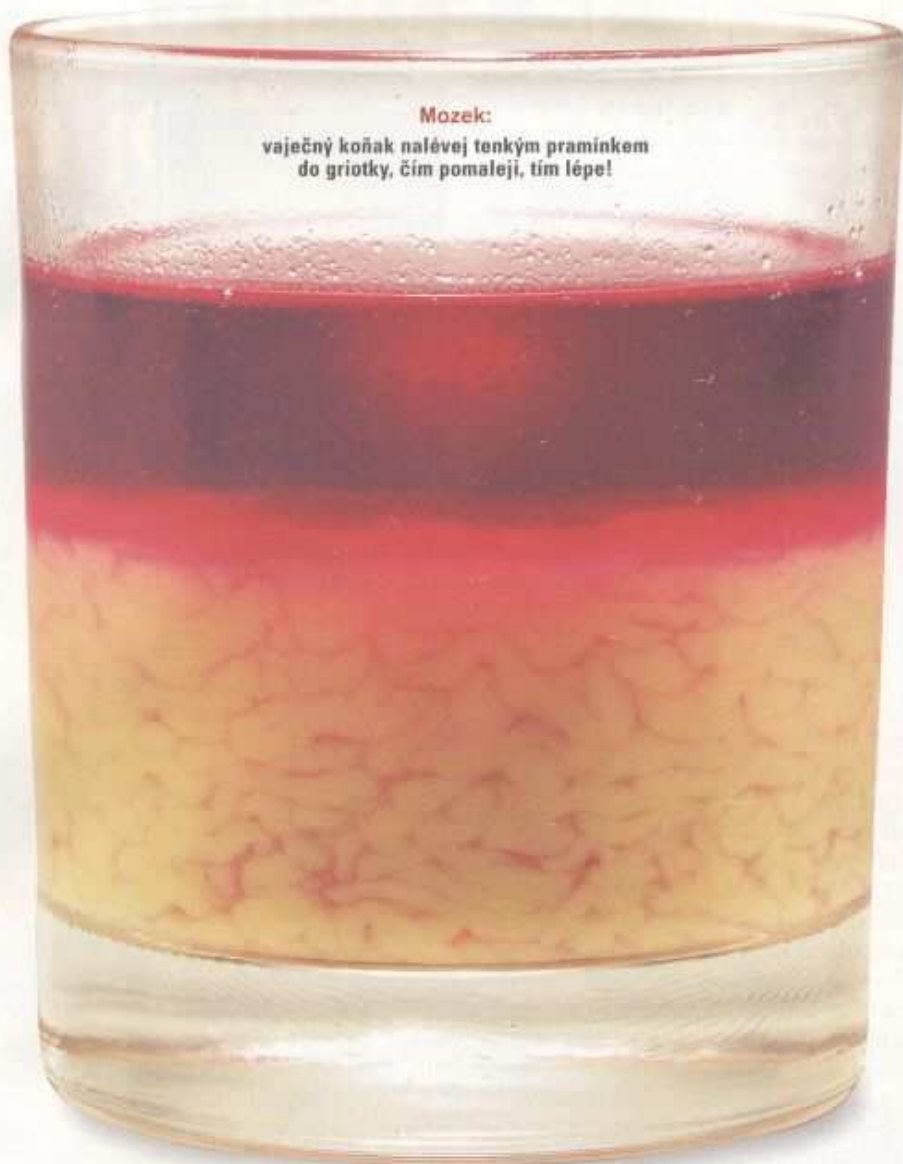

**Magické oko
čili bludička:**
do půllitru piva spust
opatrně panáka zelené
tak, aby dosedl bez
poruchy na dno,
nemíchej a podávej.

Když se řekne „mojito“, „bloody Mary“ nebo „pina colada“, všichni vědí; byly však doby (a není to tak dávno), kdy obsluha v restauraci ani nemrkla okem, když host pronesl: „Jeden semafor...“

Vztah k míchaným alkoholům byl v Čechách už od Rakouska vřelý; nápoje však měly úplně jiné složení než dnes. K masovému rozšíření lidových koktejlů pak došlo během padesáti let následujících po vítězství socialismu. Jednak totiž drasticky ubylo základních surovin, ale především: národ se chytil toho, čeho ve zlých dobách vždycky: své fantazie. Nic jiného mu ani nezbývalo; bourbon nebyl k dostání a slovo „whisky“ znala většina lidí hlavně z televize. Zato byl tuzemský rum, byl myslivec, fernet, vodka, slivovice, tu a tam becherovka, byl pepermintový likér neboli zelená, byl vaječný koňak a byla griotka. A samozřejmě pivo. Na tomto materiálním základě stavěl duch lidu, když ho posedla tvořivá vášeň. Leckdo se nad tím dnes může ošklibat (a koneckonců právem, protože některé výsledky národní tvořivosti byly opravdu šílené), ale málokdo dokáže předstírat, že ani trochu netuší, o co šlo.

Vztah pamětníků k původním českým míchaným nápojům ostatně skvěle vyjadřuje nedávný povzdech jistého slušně situovaného pětatřicátníka při pohledu na důchodce slévajícího třaslavou rukou rum a pepermintový likér: „Fuj, zaplaťpánbu, že je to za náma...“ A po deseti vteřinách: „Ale jednu polskou vlahku bysme si dát mohli, ne...?“

Mozek:
vaječný koňak nalévej tenkým pramínkem
do griotky, čím pomaleji, tím lépe!

Semafor:
pečlivě a zvolna lij do skla
griotku, pak vaječný koňak
a nakonec zelenou (nalévá se
po lžičce, zkušeni znalci
mohou i od ruky).

**Cikán v jeteli, čert
ve Stromovce
neboli černocho
v travě:**
na zelenou nalij
lehkou rukou fernet.

**Šavle meče neboli
táta máma, zvaná
i vrtule, čert
a bramboračka:**
do sklenice slij rum
a griotku, pro milov-
níky sladších nápojů
půl na půl, pro ostat-
ní dvě ku jedné.

Rudé kladivo:
vraž do skla po
panáku rumu
a fernetu (pro
slabší povahy
griotky), pak
dolij červeným,
případně
ovocným vínem.

Čambavamba čili diesel
neboli Mírek Dušín:
vraž do půllitru po jednom
panáku od každého druhu,
musí jich však být jedenáct
(rum, fernet, vodka, becher,
zelená, griotka, myslivec,
vaječný koňak apod., lze
odlehčit i trochou
červeného vína); máš-li
dost kuráže, nadechni se,
uchop, ochutnej a pošl
okolo stolu...

Výtah do říše fantazie

Nemůžeme se bohužel slovem ani obrazem věnovat všem koktejlům, protože jich existovalo mnoho. Když pomíneme banální variace na grog a svažené víno, beton, bavorák a různé směsi kofoly, koly a červených vín, dělily se nápoje na dvě hlavní skupiny: na dlouhé drinky a na krátké neboli rychlé drinky, takzvaná kolínka. Nejznámějším dlouhým pitím je v některých regionech dodnes vážené magické oko. Také se běžně pilo rudé kladivo, což byl v základní podobě rum s fermetem nalitý do jakéhokoli vína. Pítí to bylo samozřejmě ukrutné, ale v účinnosti je překonával lední medvěd (panák vodky nalitý do šampaňského). Toho zas překonávala V-2 čili „fau cvaj“, což byly dva panáky vodky v šampaňském; Sojuz 3 potom logicky tvořily tři panáky ve stejném obalu. Kdo to chtěl pít, musel být zdravý, odpočatý a pokud možno mladý.

...a pád do propasti

Mezi kolínka patřily všechny směsi založené na rozdílné hustotě jednotlivých složek (viz obrazová příloha). Na rozhraní mezi oběma kategoriemi žily svým životem některé vysloveně strašidelné plody vypitých mozků – těm bylo radno se vyhnout úplně. Za všechny budiž jmenováno slepé oko: do půllitru slité panáky „bílých“ koňalek, vodky, slivovice, starorežné apod. a diesel neboli čambavamba, zvaná také Mírek Dušín.

O tom, co je či není možné, nerozhoduje vkus, ale historie. Co je však mnohem důležitější: každému, kdo se na zmíněné kreace podívá alespoň na chvíli nezaujatě, musí být odměnou čirá nádhra většiny míchaných drinků. A u těch, kde se o kráse mluvit doopravdy nedá, jde zase o zajímavý dokument z dob, kdy bylo možno bez rizika společenského faux pas pít skoro cokoli...

TEXT: JAN BENEŠ, FOTO: TOMAS NOSIL

Vetřelec
aneb cesta
do pravěku:
slij zelenou,
fernet a rum;
šikovným se
nápoj odmění
dramatickým
rozhraním
jednotlivých
barev...

Zelený mozek
čili četař:
vaječný koňak
pomalu nalévej
do zelené.

Polská vlejka,
Polsko, plameňák
nebo růžovka:

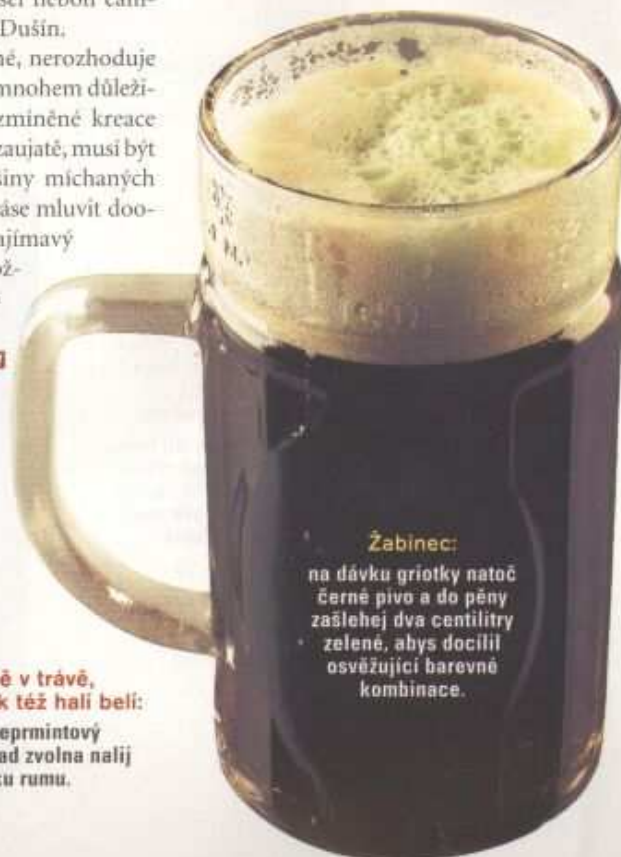
vlij do skla griotku
a poté vodu; této
receptuře čas neubli-
žil, jde o vysloveně
lahodnou kombinaci,
jejíž vhodné složení
je jedna ku dvěma,
lze však i jinak.

LIDOVÉ NÁZVY ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ

- pivo** – pivišťo, pivson, bahno, heřmánek, samec, zrzek, křen, laso, pěnivec, pňa, pěnídlo, hladinka, malvaz, kloktadlo, tykadlo, čikoro, zrzavá voda, veselá voda, čechr, chleba
- rum** – šutr, šakaľ, rozumně uložená měna, tekutý svetr, spacák, mahagonový bols, proletářská viska, hulákadlo, nervová voda, dámský likér na tři
- myslivec** – hajnej, lesník, zelený chlapík, alkohol s lidskou tvář
- fernet** – černý švihák, lak na rakve, ferdí, fermež, mačkaný švábí, dech mrtvé milenky, drsoň a jasoň
- vodka** – bílá paní, bílá smrt, Stalinyovy slzy
- peprmintový likér** – zelená, brčál
- vaječný koňak** – žlutěj Francouz, slepičí potrat
- griotka** – babský pití, cuc

Koně v trávě,
jinak též halí belí:
na peprmintový
základ zvolna nalij
dávku rumu.

Žabinec:
na dávku griotky natoč
černé pivo a do pěny
zašlehej dva centilitry
zelené, abys docílil
osvěžující barevné
kombinace.